

ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ. ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено відносини України та Європейського Союзу. Переваги та недоліки вступу України до ЄС.

Ключові слова: відносини, Європейський Союз, вступ, Україна, Інтеграція.

Abstract

The relations between Ukraine and the European Union are explored. Advantages and disadvantages of Ukraine's accession to the EU...

Keywords: relations, European Union, accession, Ukraine, Integration..

Вступ

Сучасні тенденції світового розвитку ставлять перед Україною нові проблеми та потребують від неї активної участі в їх рішенні. Характерною рисою сучасного світового соціально-економічного розвитку є бурхлива динаміка інтеграційних процесів у світі та Європі зокрема. При цьому навіть ті країни, які не входять до складу інтеграційних об'єднань, неминуче відчують на собі їх відчутний вплив.

На європейському континенті таким інтеграційним угрупованням є Європейський Союз, розширення якого призвело до того, що Україна отримала з Євросоюзом спільний кордон. Це відкрило нові можливості для поглиблення співпраці, та водночас і мусить відповідати на нові виклики. В даній роботі викладені найголовніші міркування й аргументи щодо переваг та недоліків європейської інтеграції України та пропозиції щодо наступних першочергових ініціатив з боку нашої країни.

Основна частина

В якості інструментів міжнародних відносин ЄС активно використовує різні рівні розширення. На даний момент можна виділити п'ять основних рівнів європейського розширення: загальна пан'європейська політика, країни-сусіди, кандидат на членство, членство і поглиблення інтеграції в рамках ЄС. Існуючі відносини Україна - ЄС перебувають на першому рівні інтеграції, коли сторони визнають наявність загальних інтересів та ЄС сприяє поширенню на даній території «європейських цінностей».

Відносини між Україною та Європейським Союзом були започатковані в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як головуючої в ЄС, у своєму листі від імені Євросоюзу офіційно визнав незалежність України. Позиція України щодо Європейського Союзу вперше на законодавчому рівні була сформульована в Основних напрямках зовнішньої політики України, що були схвалені Верховною Радою України 02 липня 1993 р.

Політична база відносин між Україною та ЄС забезпечується Європейською політикою сусідства (ЄПС). Політичний діалог регулярно проводиться на рівні самітів, Рад з питань співпраці України та ЄС, а також зустрічей урядових і політичних керівників у форматі трійки. ЄС почав реалізацію ЄПС після раунду розширення у 2004 році з метою компенсації наслідків виключення з цього раунду для країн, які є близькими сусідами нових членів ЄС, особливо на східному кордоні. Нинішній «робочий та керівний інструмент» ЄПС - це спільно узгоджений План дій Україна-ЄС, що визначає першочергові задачі політики щодо внутрішньодержавних реформ у таких основних галузях: політичний діалог та реформи, торгівля й заходи з підготовки країни-партнера до поступового отримання долі участі на внутрішньому ринку ЄС, юстиція і внутрішні справи, енергетика, транспорт, інформаційне суспільство, навколишнє середовище, науково-дослідницька та інноваційна діяльність, а також соціальна політика і міжособистісні стосунки.

До позитивних наслідків вступу України в ЄС можна віднести такі вигоди:

- *політичні вигоди*: Участь в Європейській колективній безпеці та гарантування, за її допомогою, територіальної недоторканості України;
- *економічні вигоди*: Макроекономічна стабільність, нові ринки збуту для українських товарів та додаткові інвестиції, в українську економіку, надання субсидій деградуючому сільському господарству, зменшення митних тарифів та отримання позитивного сальдо торговельного балансу;
- *соціальні вигоди*: Ефективний захист прав людини в інституціях ЄС, відкриття кордонів для вільного пересування населення та розширення можливостей для освіти, роботи й відпочинку, забезпечення високого рівня життя населення;
- *культурні (ідеологічні) вигоди*: Широкий доступ до інформаційного потенціалу ЄС.

а також відзначити наступні переваги вступу України до ЄС:

- *політичні переваги*: Стабільність політичної системи та адаптація національного законодавства із законодавством ЄС, реформування недієздатного національного судочинства;
- *економічні переваги*: Забезпечення розвитку середнього та малого бізнесу, впровадження стандартів ЄС у виробництві, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств;
- *соціальні переваги*: Формування середнього класу, реформування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту тощо;
- *ідеологічні переваги*: Поширення української культури в країнах ЄС.

До негативних наслідків вступу України в ЄС можна назвати такі загрози:

- *політичні загрози*: Небезпека втягнення України в конфлікт цивілізацій між Заходом і мусульманським світом;
  - *економічні загрози*: Можливе переміщення до України шкідливих виробництв;
  - *соціальні загрози*: Поглиблення демографічного спаду, проблема незаконної міграції та відтоку кадрів;
  - *культурні (ідеологічні) загрози*: Падіння духовності;
- а також визначити такі недоліки вступу України до ЄС:
- *політичні недоліки*: Часткова втрата суверенітету, невизначеність стратегії розвитку ЄС, погіршення відносин з країнами СНД та іншими країнами;
  - *економічні недоліки*: Втрата конкурентоспроможності певних галузей, складність переходу на європейський рівень цін;
  - *соціальні недоліки*: Ускладнення візового режиму зі східними сусідами;
  - *культурні (ідеологічні) недоліки*: Розмивання національної самобутності України.

З поданого переліку переваг та недоліків вступу України в ЄС можна зробити висновок, що управління політичною, економічною, соціальною та ідеологічною сферами суспільства в ЄС, в цілому, відповідають загальноновизнаним демократичним, правовим і науково-теоретичним критеріям, цілі як ЄС, так й України, переважно знаходяться в одній площині та взаємодоповнюються, отже Україні є вигідним приєднання до ЄС.

Проте, як будь-яке об'єктивне явище, євроінтеграція має як плюси, так і мінуси, пов'язані, мабуть, з процесом становлення структури ЄС і стратегії розвитку. У зв'язку з цим, Україні під час вступу до ЄС, слід акцентувати увагу на використанні саме позитивних моментів євроінтеграції з одночасним виробленням стратегії та лінії поведінки по запобіганню перекидання на територію України зазначених вище загроз і небезпек.

Висновки

Проаналізувавши можливі позитивні та негативні наслідки вступу України до ЄС, слід зазначити, що входження до Європейського Союзу є логічним наслідком прагнення України до цивілізованої правової держави та розбудови демократичного суспільства, обумовлений сучасними реаліями та вимогами об'єктивних суспільно-економічних і політичних законів розвитку. В сучасному глобалізованому суспільстві, найбільшу вигоду отримують саме ті країни, які об'єднують свої зусилля заради досягнення спільних інтересів та високих показників розвитку.

Отже, приєднання України, в загальному, відповідає її національним інтересам за умови врахування наданих нижче рекомендацій, об'єктивного та всебічного вивчення факторів інтеграції, її впливу на політичну, економічну, соціальну та культурну (ідеологічну) сфери держави, вироблення власної лінії поведінки в межах, які не суперечитимуть членству України в ЄС.

Інтеграція до Європейського Союзу є шансом для України остаточно перетворитися на стабільну державу, яка володіє незаперечними перспективами на майбутнє. Досвід другої половини 20-го століття доводить, що жодні специфічні умови та особливості національного розвитку, кризові стани та внутрішні трансформації не можуть відкласти неминучу дію об'єктивних законів глобалізації розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Березовська І.А. Лісабонський договір як правова основа для регулювання зовнішніх зносин Європейського Союзу та його вплив на договірні відносини з Україною // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук.праць. – вип 82. – Ч.1. – К.: Київський національний ун-т імені Тараса Шевченка, 2008. – С.62-67.
2. Копійка В. В. Розширення Європейського Союзу та Україна. – К.: Логос, 2008. – 352 с.
3. Європейський вибір України. Навчальний посібник. Львів : Військовий інститут, 2000.-216с.
4. Смирнова К. В. Європейська інтеграція та Україна. – Право України. – 2011. – № 4. – С. 153–158.
5. Корнієнко В. О. Партийна ідеологія: система цінностей, або синдром «суспільної кататонії»? [Текст] / В.О.Корнієнко, С. Г. Денисюк, О. В. Буряченко // Гілея : збірник наукових праць [гол. ред. В. М. Вашкевич]. — К. : ВІР УАН, 2017. — Вип. 117. — С. 253–269.
6. Корнієнко В. О. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві [Текст] / В. О. Корнієнко // Право України : юридичний журнал. — 2001. — № 2. — С. 47-53.
7. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139-150.
8. Корнієнко В. О. Лобіювання як засіб реалізації політичних інтересів [Текст] / В. О. Корнієнко, С. П. Годний // Innovative solutions in modern science. - Dubai : ТК Meganom, 2017. - № 1(10). - С. 19-25.
9. Ващенко К. О. Політологія для вчителя [Текст] : навчальний посібник / К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. - Київ : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. – 406.
10. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції] : [електронний] навчальний посібник / В. О. Корнієнко. - Електронні текстові дані (1 файл (PDF) : 20,2 Мбайт). - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 147 с.

Боднар Ольга Миколаївна – студентка групи ЕКО-176, Інститут екологічної безпеки та моніторингу довкілля, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, е – mail: olhabodnar789@gmail.com.

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук.

Bodnar Olga Mykolayivna - student group ECO-17b, Institute of Environmental Safety and Environmental Monitoring, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsya, olhabodnar789@gmail.com

Scientific supervisor: **Valeriy Olexandrovych Kornienko** - candidate of historical sciences, doctor of political sciences, professor, head of the department of social and political sciences, academician of the Ukrainian Academy of Political Sciences.